

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio). Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kemi, J. & Vähäkuopus, M. 2021. Verkostomaisella yhteistyöllä vahvistetaan Rovaniemen kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta. Lumen – Lapin ammattikorkeakoulun verkkolehti (1).

URL: <https://www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=51f53dbb-4df8-4a1b-87c0-4573a230c9e5>

Verkostomaisella yhteistyöllä vahvistetaan Rovaniemen kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta

Jenni Kemi, tradenomi (AMK), projektipäällikkö, Vastuulliset palvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Mari Vähäkuopus, KTM, lehtori, Vastuulliset palvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: verkostot, yhteistyö, verkostoyhteistyö, kaupunkikehittäminen, yhteiskehittäminen

Rovaniemen kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden vahvistamiseksi verkostomaista yhteistyötä syvennetään yhdessä kaupungin, yrittäjien, asukkaiden sekä muiden tahojen kanssa. Verkostomaisessa yhteistyössä keskiössä ovat keskinäinen luottamus ja aito sitoutuneisuus yhteiseen tekemiseen. Joulukuussa 2020 toteutettu Rovaniemen kaupungin elävä joulukalenteri on hyvä esimerkki verkostomaisten yhteistyön tuloksista.

Verkostomaisen yhteistyön elementit

Verkosto muodostuu toimijoista, joita voivat olla yritykset ja julkisorganisaatiot, niiden osat tai yksiköt, kolmannen sektorin toimijat tai yksilöt. Verkostoyhteistyön tavoitteiden ja nykytila-analyysin myötä tunnistetaan verkoston tavoitteiden kannalta toimintaan suoraan tai epäsuorista osallistuvat. (Rautvuori & Jyrämä 2015, 121.) Yhteistyö voi alkaa epämuodollisesta yhteistyöstä ja kehittyä kohti muodollista, monenkeskistä yhteistyötä ja sille soveltuvaa yhteistyömallia, kuten esimerkiksi projektiryhmää tai jopa yhteistyöyritystä (Söderman 2014, 27). Eri toimintamuodoilla tavoitellaan erilaisia mahdollisia hyötyjä, kuten muun muassa yhdessä oppimista, yhteishankintoja, parempaa kilpailuasemaa tai synergiaa resursseja yhdistämällä. Pisimmillään verkostoyhteistyö voi kehittyä yhteisyritykseksi, jossa rakennetaan uutta liiketoimintaa ja jaetaan riskejä yhdessä. (Söderman 2014, 17.)

Verkostoyhteistyön tekemisen mahdollistaa toimijoiden keskinäinen luottamus ja verkoston toimijoiden hyväksymä yhteinen kieli (termistö), arvomaailma, kulttuuri ja yhteinen tavoite. Samalla tavoin edellä mainittujen asioiden puute voi osaltaan hidastaa tai estää verkoston toiminnan. Verkostossa on tärkeää tunnistaa verkoston toimijat, käytettävissä olevat resurssit ja yhteistyössä tehtävät toimenpiteet sekä kartoittaa toiminnan esteet ja edellytykset. (Kattainen 2016, 50; Rautvuori & Jyrämä 2015, 124.)

Verkostoyhteistyö vaatii kompleksisuuden hallintaa ja kokonaisuuden ymmärtämistä yli oman perinteisen toimintakentän. Verkostoyhteistyön haasteeksi muodostuu usein yhteistyön jääminen puolitehokseen. (Kattainen 2016, 50.) Rautvuori ja Jyrämä (2015, 131) nimeävät kriittisimmiksi pisteiksi verkoston toimijoiden ja niiden roolien tunnistamisen, motivoinnin ja sitouttamisen. Yhteistyön onnistumisen kannalta on tärkeää, että verkostossa mukana oleva hahmottaa, missä kokonaisuudessa on mukana ja mitkä ovat omat käytettävissä olevat resurssit. (Kattainen 2015, 50; Rautvuori & Jyrämä 2015, 131.) Verkstomaisen yhteistyön toimivuus edellyttää keskinäistä luottamusta ja jäsenten aitoa sitoutuneisuutta yhteiseen tekemiseen. Sitoutumista helpottaa toiminnan tavoitteiden kirkastaminen ja mahdollisuuksien esille tuominen. Yhteistyötä edesauttaa myös, mikäli verkostossa kyetään tekemään läpinäkyväksi se, kenen intressejä verkostolla viedään eteenpäin ja mikä on kunkin toimijan yhteistyötä saama hyöty ja mahdolliset resurssit. (Kattainen 2016, 51-53.)

Rovaniemen kaupunkikeskustan verkstomaista yhteistyötä kehittämässä

Rovaniemen kaupunkikeskustan kehittämisessä vaikuttavat useat eri tahot ja verkostot. Rovaniemen kaupungin ohella kehittämisessä ovat vahvasti mukana niin kaupunkikeskustan yrittäjät, asukkaat, kiinteistönomistajat kuin esimerkiksi kehittäjäorganisaatiot. Verkstomaisella yhteistyöllä sekä vastuunjaolla on merkittävä rooli pitkäjänteisessä ja strategisessa kaupunkikeskustan kehittämisessä.

Kaupunkikeskustan toimijoiden keskuudesta on noussut esille tarve yhteiselle toiminta- ja rahoitusmallille, joka mahdollistaisi koordinoitun verkstoyhteistyön ja samalla loisi toimintaedellytykset kaupunkikehittämisen jatkuvuudelle. Ratkaisuja tähän haetaan ROKKE - Rovaniemen kaupunkikeskustan kehittämisessä, jossa vahvistetaan yhteiskehittämisen toimintakulttuuria keskustan elinvoimaisuuden voimistamiseksi.

Verkostoyhteistyön kehittämisellä tavoitellaan myös uusia innovaatioita ja liiketoimintamalleja kasvattamaan Rovaniemen kaupunkikeskustan elinvoimaa. Elävät kaupunkikeskustat ry:n (2020) mukaan keskustojen elinvoimaa heikentävät tekijät ovat viime vuosina liittyneet kuluttajatottumusten muutoksiin, verkkokaupan vahvistumiseen kaupan rakennemuutokseen. Keväällä 2020 alkanut koronaviruspandemian aiheuttama poikkeustilanne on erittäin merkittävästi laskenut kaupunkikeskustojen elinvoimaisuutta.

Elävä joulukalenteri esimerkkinä verkostomaisen yhteistyön tuloksista

Joulukuussa 2020 rovaniemeläiset yhdistykset, yhteisöt ja yritykset toteuttivat yhteistyössä toiminnallisen joulukalenterin, joka on aito esimerkki verkostomaisen yhteistyön tuloksista. Elävän joulukalenterin päivittäin avautuneista luukuista paljastui jouluisia esityksiä, tapahtumia, hyväntekeväisyyslahjoituksia ja haastetempauksia. Fyysisesti joulukalenterin sisältö tuotettiin Lordin aukiolla sijaitsevasta lasikontista, mutta striimatun lähetyksen välityksellä Rovaniemen joulutunnelmaa pääsi seuraamaan kotisohvalta.

Pitkäjänteisessä ja strategisessa kaupunkikeskustan kehittämisessä, verkostomainen yhteistyö on avaisemassa. Elävän joulukalenterin yhteisöllisessä tekemisessä olivat mukana muun muassa Rovaniemen kaupunki, Rovaseudun Markkinakiinteistöt Oy, Visit Rovaniemi, Likiliike sekä lukuisat muut yhteistyötahot, yritykset ja yhdistykset. Kalenterin käytännön lankoja piteli käsissään Rovaniemen kaupunkikeskustan kehittämistyötä vetävä Miia Taivalantti. Rovaniemen kaupungin elävä joulukalenteri julkaistiin Facebookissa: <https://www.facebook.com/rovaniemenjoulukalenteri/>

Lyhyesti kehittämistoiminnasta ja sen tavoitteista

Rovaniemen kaupunkikeskustan kehittämistyön tavoitteena on luoda yhteiskehittämisen toimintakulttuuri kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Kuluneen toimintavuoden aikana on myös selvitetty kaupunkikeskustan yhteistyön vahvuuksien ja kehittämiskohteiden ohella käytänteitä, joita voitaisi yhdessä viedä eteenpäin Rovaniemen kaupunkikeskustan kehittämisen toiminta- ja rahoitusmallin rakentamiseksi. Kehittämistyö jatkuu muun muassa jo vakiintuneiden kehittämiskahvien merkeissä, verkoston toimijoille suunnattujen työpajojen ja yhdessä toteutettavien, konkreettisten pilotointien muodossa. Tulevan toimintavuoden tavoitteena on keskustan kehittäjien yhteisten tavoitteiden, arvojen ja

käytännön pelisääntöjen laatiminen toiminta- ja rahoitusmallin (rekisteröity yhdistys, osakeyhtiö, osuuskunta tms) määrittämiseksi.

[ROKKE - Rovaniemen kaupunkikeskustan kehittämistyön](#) tavoitteena on luoda yhteiskehittämisen toimintakulttuuri kaupunkikeskustan elinvoimaisuuden vahvistamiseksi. Kehittämistyössä laadittava yrittäjien, kaupungin ja kehittäjien yhteinen toiminta- ja rahoitusmalli tähtää Rovaniemen kaupunkikeskustan pitkäjänteisen ja strategisen yhteistyön kehittämiseen. Ajalla 1.3.2020-28.2.2022 toteutettavaa, Lapin liiton EAKR-rahoitteista hanketta hallinnoi Lapin ammattikorkeakoulu ja sen osatoteuttajana toimii Rovaniemen kaupunki.

Lähteet

Elävät kaupunkikeskustat ry 2020. Keskustat koronakuoppaan. Viitattu 9.10.2020
<https://www.kaupunkikeskustat.fi/2020/05/22/keskusta-koronakuoppaan/>

Kattainen, J. 2016. Heterarkkisen verkostoyhteistyön johtamistarpeet verkoston muotoutumisvaiheessa. Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Viitattu 9.19.2020
<https://lutpub.lut.fi/bitstream/handle/10024/125712/Jari%20Kattainen%20A4.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Rautvuori, M. & Jyrämä, A. 2015. Kaupungin kehitystyön kehittäminen – verkostonäkökulma Teoksessa A. Jyrämä & T. Mattelmäki (toim.) Palvelumuotoilu saapuu verkostojen kaupunkiin. Verkosto- ja muotoilunäkökulmia kaupungin palvelujen kehittämiseen. Helsinki: Aalto-yliopisto, 53–56. Viitattu 8.10.2020
https://shop.aalto.fi/media/filer_public/48/47/484746bf-4a1f-4f8e-9370-2d22c36b2cab/palvelumuotoilu.pdf

Söderman, A. 2014. Verkostokyvykkyyden merkitys yritysjohton menestysresepteissä. Acta Wasaensia, 309. Viitattu 8.10. 2020 <https://osuva.uwasa.fi/handle/10024/7979>

